

kunde, jeg have frasjaldet Ordet. Da jeg nu imidlertid har begæret Ordet, ønsker jeg dog yderligere at pointere dette Spørgsmaal en lille Smule. Den højtærede Indenrigsminister mente jo, at det ærede Medlem for Præsto Amts 6te Valgkreds (Bojsen), kun saa paa de smaa Landkommuner ude i Landet, hvorimod den højtærede Minister mente, at noget helt andet gjaldt for de store Kommuner med købstadlignende Bebyggelse, og det er ganske sikkert rigtigt. Men disse Kommuner med købstadlignende Bebyggelse ere dog vel egentlig kun Udtagelser i Djebliffet, og de smaa Landkommuner Landet over ere Reglen. Jeg kan derfor ikke sige andet, end at jeg til en vis Grad beklager, at den højtærede Indenrigsminister ligger omgærdet af disse store abnorme Kommuner med købstadlignende Bebyggelse, og derfor stadig har disse Forhold for Øje. Jeg tror, at dersom den højtærede Minister saa lige saa meget til Forholdene ude i de smaa Kommuner paa Landet, saa vilde han aabenbart se med noget andre Øjne paa Formue- og Lejlighedsstaten, end han nu gør. Jeg tvivler ikke paa, at disse Kommuner med købstadlignende Bebyggelse med Begærlighed ville gribe efter at komme til at ligne efter bestemte Regler; men jeg er lige saa sikker paa, at det store Flertal af Landkommunerne for enhver Pris vil modsætte sig at komme ind paa at ligne fuldt ud efter bestemte Regler. Den højtærede Indenrigsminister fremhævede navnlig det uheldige Forhold, at de stattepligtige Borgere staa næsten værgeløse, uden Appel; det vil sige, de kunne nok forlange Appel, men Amtsraadet, som skulde bedømme Klagerne, var sammenfat for Halvdelens Vedkommende af kommunevalgte Repræsentanter, der nødvendig maa holde paa Kommunernes Bestemmelse og Ansættelse. Jeg skal ikke gaa strengt i Rette med den højtærede Minister angaaende denne Udtalelse; jeg antager egentlig ikke, at den var saa slem ment, som den maatte saa ud til. Jeg, der i ikke ganske faa Aar har været kommunevalgt Medlem af et Amtsraad, vil i alt Fald fralægge mig, at jeg tager saadanne Hensyn ved Bedømmelsen af Statteklager, og jeg tror heller ikke, at det er Reglen, at man gør det. Men i øvrigt vil jeg spørge den højtærede Indenrigsminister og for Resten ogsaa det ærede Medlem, som nu satte sig: have da Kommunerne paa Landet ingen Regler? Jo, det er netop det, de have; en stor Del af Kommunerne paa Landet have Regler, og de ere netop blevne fastsatte, for at man kunde bedømme Statteklagerne. Det er for Resten saa langt fra, at de fleste Klager komme frem i de enkelte Kommuner,

der ligne efter gammel Skik paa Slump, som man siger, at man netop har de færreste Klager — i alt Fald i det Amtsraad, hvori jeg har Sæde — fra de Kommuner, der ligne paa Slump. Netop paa Grund af de enkelte Klager, der komme frem, ere Kommunerne efterhaanden komne ind paa at benytte Regler, saa det ærede Medlem for Aalborg (Bransen) har slet ikke nødig at stille Opfordring til Ministeren om at knytte en Bestemmelse i den Retning, til denne Lov. Disse Regler indeholde imidlertid en Bestemmelse, som netop gør, at de ikke kunne kontrolleres med Tal, det er Bestemmelsen angaaende Lejlighedsrubrikken. I Modsætning til, hvad der er Tilfældet med den Indkomststat, her foreslaas, er der givet Sogneraadene Lejlighed til at bedømme vedkommende i denne Rubrik ikke alene efter de forskellige økonomiske Forhold og lignende, men ogsaa efter hans virkelige Formuenhed, efter hans Lejlighed i det hele taget, og derved komme de ind paa den progressive Stala i større Maal i alt Fald, end en almindelig Indkomststat tillader. Jeg nærer ikke Spor af Tvivl om, at hvis vi i det hele taget paa dette Omraade naa til en Kombination mellem Formue- og Lejlighedsstaten og Indkomststaten for Landets Vedkommende, vil den gaa i Retning af, at Kommunerne skulle give Slip paa denne progressive Stala, som de kunne benytte, og derved nærme sig til noget lignende som det, her foreslaas, og det er min fulde Overbevisning, at det gaar Kommunerne og Befolkningen ikke med til. Desuden er det efter den Erfaring, som jeg har i disse Klageforhold fra Landet, i Virkeligheden kun ganske faa Klager, der indkomme til Amtsraadet, og undersøger man disse Klageres Forhold nøjere, viser det sig, at det ligesom i Almindelighed er de mest velstillede i Kommunerne, som klage, og ikke mindst er det de større Ejendomsbesiddere, som have de største Formuer, idet de netop klage over, at de ere beskattede i højere Forhold end de mindre formuende. Jeg kan dog imidlertid ikke tænke mig, at vi her i Folketinget skulde arbejde paa at komme bort fra det, man haaber paa og taler om baade fra den ene og fra den anden Side. Alene af den Grund tror jeg, at en Kombination af disse to Vigningsmaader vil være udelukket for Landets Vedkommende. Ganste vist ser jo den Opfordring, som det ærede Medlem for Aalborg stillede til Ministeren om, at han skulde kræve, at der skulde være en Vedtægt til Stede, hvorefter der paalignes, meget uskyldig ud, men i Virkeligheden naa vi gennem en saadan Vedtægt ogsaa ind paa Spørgsmaalet om den stigende Stala paa